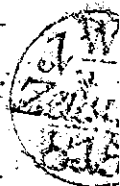

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indült Bétsből, Pénteken Januarius 27-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Valamint itt Bétsben, úgy Párisban is szomorú halotti Misa tartatott XVI. Lajos Frantzia Király lelkének meg boldogulásáért Jan. 21-dik napján; e' mellett az ő meg hült tetemei a' Frantzia Királyi kriptába St. Denisbe vitettek — A' Quotidienne nevezetű Párisi zurnáluak 13-dik Januáriusi darabjában következő tudósítás adott ki, néhai XVI. Lajos temető helyéről: A' majdan következő Jan. 21-dik napján leszen a' leg jobb Frantzia király halálának és eltemettetésének emlékezete, napja; ez a' nap a' mi keserűségünknek legkeservebb napja fog lenni, XVI. Lajos királynak, és Mária Antonia királynénak koporsóját Descloseaux tartotta meg emlékezetben, az ő jegyzései nélkül e' két királyi mártiroknak emlékezetek egészen füstbe ment volna.

Sok ideig abban a' vélekedésben volt e' világ, hogy XVI. Lajos Frantzia Királynak semmi koporsója nem lett volna; mindazáltal azon idő pontjától fogva, hogy ezen jó Király hamvait minden veszedelem nélkül könyhullatásokkal meg lehet áztatni, jól tudja az érzékeny szívű publikum, hol van ennek az ártatlanul meg holt fejedelmnek nyugvó helye, t. i. Párisnak a' St. Houoré utzájában a' Sz. Magdolna templomától nem messze van egy darab föld,

mellyről eanekelőtte a' vallásnak és az emberiségnek ellelősegei tellyeséggel semmit sem tudtak, de a' mellyet a' jelen való időben minden jó szívű Frantzia épen olly nagy tiszteletben tart, mint a' régiek a' ménkő által meg üttetett helyet tartották vala. Ezen a' darab földön avagy helyen vannak XVI. Lajos Király és Mária Antonia Királyné eltemettetve.

Ez a' temető hely 60 lépés hosszúságú, és 30 — 40 lépés szélességű, a' napnyugoti, napkeleti, és északi része igen együgyű kőfallyal van körül kerítve; délfele egy együgyű és alaton ház van, mellyben Descloseaux lakik, és a' királyi familiából való meg holt személyeknek hamvait őrzi — 1720 esztendőből fogva ez a' hely nem tartatott temetőnek és csak rendkívül való esetekben temetettek ott el a' meg holtak. Azon idő alatt, hogy 1793 esztendőben, Jan. 21-dik napján néhai XVI. Lajos mártírnak a' lelke Sz. Lajoshoz vitetett az égbe, az ő meg holt maradványi minden harangszó, és minden halotti pompa nélkül az Aujou úzában lévő temetőbe hirtoltattak; a' Frantzia Conventnek végzésénél fogva a' meg holt testekre sok mészhányatott, úgy a' néhai XVI. Lajos koporsójára is, hogy az által mind a' koporsók, mind az abban lévő holt testek meg emészteszenek.

A' melly esztendőben és holnapban XVI. Lajos Király és Mária Antónia Királyné a' Parízi revolutionális ítélő széktől balálra ítéltettek vala, a' nevezett Királyné kedves férje iránt való szeretetétől lelkesítettvén, a' hőhérokat arra kérte, hogy őtet meg holt férje mellé temessék. Tellyesítették is az ő kívánságát, és a' szerentsetlen Királyné holt testét meg öletett férje mellé temették. A' midőn a' Királyné koporsója felásatott volna, a' XVI. Lajos Király koporsója egészen sérthetetlen volt, 's azt a' mész meg nem változtatta, 's így szégenyítettte meg az isteni gondviselés egy hitetlen Tanátsnak végzését, hogy jövendőben a' kegyes Frantziák a' néhai XVI. Lajos hamvait tisztelhessek —

Már 24 esztendő telt el, hogy Mária Antónia Frantzia Királyné, és az ő szerentsetlen férje, néhai XVI-dik Lajos, az Anjoui utzában lévő temető helyben nyugosznak, ezen a' helyen semmi emlékeztető jel azoltáltól fogva nem tapasztaltott, egyedül az Isten, a' ki az idő járását igazgatja, ékesítette meg azon Királyi temető helyet a' természetnek némelly adományival. Azon hatalmas Királynak 's királynénak koporsóit tavaszfal nartissus gyöngy virág, 's némelly állatozó bokrok ékesítették minden esztendőben — A' most uralkodó Pruszi Király Wilhelm Párisba lett bemenetele jutánn térden állva siratta meg ezen ártatlanfejedelemnek és fejedelem aszszonyának halálát. XVI. Lajos, XVI. Lajosnak egyetlen egy fia és az ő testvér huga Ersébet, a' kiket semmi félelem el nem választhatott ő tőle, nem ott, hanem Mousseauxban temették el, a' hová a' kegyes emberek gyakorta bútsura szoktak menni.

Chinai Birodalom.

Azt a' nagy zenebonát, melly ennek

a' birodalomnak néhány tartományában a' közönséges tsendességet meg háborította, a' Kurirnak néhány darabjaiban már lefestették. Ennek a' szörnyü zenebonának letsendesítettése után következendő birdetményt tétetett a' Császár közönségesse: Még eddig semmi féle historiában nem találtott olyan példa, miut a' millyen 9-ik holnapnak 15-dik napján történt vala, azt a' mi kormauyszékünknek gondatlansága és erőtlensége szülte; de még is az egeknek különös oltalma, és a' mi őseinknek gondviselese azt eszközölték, hogy mi az ő segítségék által e' világnak leg gonoszabb embereit meg győztük. Ha mi semmit nem mivelünk, és a' mi hasznunkat el mellőztük volna; z' mi szerentfétlenségünknek, és veszedelmünknek mi magunk lettünk volna okai. Ha az uralkodó szék megtartatik, a' ti hajlékaitok is sérthetetlenül maradnak, de ha az le rontatik, valjon meg oltalmazhatjátok é a' ti hajlékaitokat? Arra való nézve viseljetez gondot az uralkodó székre, és mind arra a' mi ahhoz tartozik; ezt mivelni mindenek köteleessége. Mellyre nézve ezen szempillantattól fogva kötelesek vagyunk (1-ör) Mi a' pártok között ki irtására a' leg hathatósabb eszközökhez nyulni; 2 or) a' mi hiv jobbágyaink letsendesíteni, hogy annál fogva minden békétlenségnek alkalmatosságát meg előzhessük. A' tigrisek és farkasok az embert el nyelik, ugy de az egész emberi nemzetet ki nem irthatják — Mi mertekletességgel és jósággal kormányozzuk a' mi jobbágyainkat, még is mindazáltal sok pártoskodásokat látunk, hát ha kegyetlenül uralkodnánk, mi nem következne? Bizonyosan el nem kerülhetnének a' veszedelmet, és magok az egek is magunknak hagyónak minket. Arra való nézve igyekezzetez az uralkodó széket és a' ti birtokaitokat megtartani, felejkézzetez el az elmúlt dolgoktól, és azon zürzavaros környülállások közt

is, melyekben most vagyunk, ne igyekezzetek rajtam boszút állani.

Arra való nézve siessetek a' mi hiv. népünket le tsendesíteni. A' meg bódúlt embereknek pártosságokat nem szülte egy nap. A' Cs. palotába fegyveres kézzel való beütés, egy olly fontos tárgy, mellynek megfontolása több esztendőket kíván. Noha a' tartományoknak kormányozói, és a' kerületeknek igazgatói előre el látták ezt a' veszedelmet; még is mindazáltal féleken halgatták, azt újaikon keresztül nézték, és mivel ennek a' gonosznak tsiráját terjedni engedték, annál fogva nevekedett a' gonosz. Hogy ha az al-vagy feltisztviselőktől azt tudakozza, mellyik országhól való, azt fogja felelni: Chibából. Tudakozzátok meg tőlök, mitsoda hivatalbeli ember, azt fogja mondani: nem tudom, vagy, mi gondom nékem arra? — A' publikum jól tudta az öszve esküvést, de a' Cs. palotába való bérohanásról semmitsem tudott, és kiki azt mondotta, mi gondom nékem arra? a' szivem reszket — Továbbá, köztünk sok nagy ember van; sok tisztviselő érdem nélkül és értelem nélkül, sokan vannak olyanok, a' kik erőlenek, és a' kik esztendeiknek terhe alatt már le rognak. Ugy de nintsenek-é sok derék értelmes és világosan gondolkodó emberek is, de ezek ellent nem állhatnak a' soknak! Én meg vagyok arról belsőképen győződve! Nagy urak! igyekezzetek egész buzgósággal és minden erőttökkel a' ti kötelességeket beteljesíteni, és a' ti munkáitokat vessétek az én általlátásom alá, ennél fogva méltókká fogjuk magunkat tenni az Isteni kegyelemre, a' mi akaratunktól függ a' szerentsélességet szerentsére által változtatni, figyelmezzetek az én beszédemre, kövessetek az én tanácsomat, egyedül ezen feltétellel hirdetem ki ezen kinyilatkoztatást, mellyet minden hivatalaimban címéretes- sé kell tenni, hogy ennél fogva minden szolgái meg tudhassák.

Olasz Ország.

Annak a' hirdetménynek továbbbi folytatása, mellyet a' Fels. Szárdinai Király a' maga új jobbágyhoz, a' Genuai lakosokhoz, a' mult 1814. esztendőben, December 7-dik napján intézett vala.

Mindazáltal azt akarjuk, hogy a' provisoria kormányzéken kívül, mellynek a' Mi országnakkal való öszve tfatoitása végett szükségesképen meg kell szünni, minden polgári és katona tisztviselők a' Mi meghatalmazott Commissáriusunk alatt légyenek, és semmi újítások ne tétetődjenek a' kormányban. Azonközben azt akarjuk, hogy azok a' privilegiumok, mellyeket a' Mi atyai szeretetünk nékiek engedett, és a' mellyeket Mi ezen jelenvaló irásunk által meg erősítünk, világosan kijelentessenek: 1-ör). hogy a' Genuaiak minden Mi egyéb jobbágyainkkal egyenlőknek tartassanak, és valamiut amazok; ugy ezek is minden polgári hivatalokba, hadi és diplomatikus méltóságokba felvétetődjenek, és az alább elő hozattandó, s nékiek meg engedett privilegiumokban meg erősíttessenek. A' Genuai nemesek, valamint a' Mi Monarchiánkbeli nemesek a' leg főbb hivatalokra is emeltessenek. 2 or) az a' Genuai katonaság, mellyből a' jelenvaló Genuai Corpus állott a' királyi hadi seregek közé iktatódik bé, azoknak fő-és al-tisztjei eddig való rangjokat megtartják. 3-or) a' Genuai tizmer a' Mi presétnyomónkhan, és a' Genuai színek a' Mi vitorlánsban felvétetődnek 4-er) a' Genuai szabad kikötő hely azon módon fog tartatódni mint tartatott a' volt Genuai kormányzék alatt; a' Mi szabad kikötőhelyünkbelől a' mi egyéb Státusainkba menendő portékáknak által vitetéseket kitelhetőképen meg könnyöblitjük, és egyedül azokat az intézeteket fogjuk meg tartani, a' mellyek a' Mi Országunkban már bévétetődtek, hogy a' szerent a' Mi vámjainknak károkkal semmi portékák a' Mi birodalmunkba bé ne hordattassanak; minden

Béjővő portékák mérséklett adó fizetés alá szcrittassanak. 5-ör) minden kerületben 30 tagokból álló magános tanács állitassék fel, a' melly a' nemzetnek nevezetesebb tagjaiból választasson, mellyet elsőben Mi nevezünk ki, és annak egy ötöd része minden két esztendőben meg újitatik — A' négy ötöd része a' kiknek t. i. a' hivatalból ki kell lépni, voksolás által megyen végbe. Ennek a' tanácsnak organizatióját mi határozzuk meg — Azt az Előülőt, a' kit mi ki nevezünk, nem szükség a' tanács tagjai közül választani — A' nevezett tanácsnak tagjait négy esztendő múlva újonnan lehet választani — A' Tanács minden esztendőben a' kerület fő városába, azon idő pontjában fog öszvegyülni, a' melly nekünk tetszeni fog, és a' miat Mi jönnek találjuk, hogy ha hasznosnak lenni itéljük, rendkívül való gyűlést is rendelhetünk — A' tartománybeli fő igazgató vagy annak képviselője a' nevezett gyűlésben mint al-Commissarius meg jelenhet — Hogy ha a' Státus szüksége kívánni fogja, hogy új adó vetessék a' lakosokra, azon esetben abban a' régi Genuai vidékbéli városban, a' mellyet mi meg fogunk határozni, és azon személy előlülése alatt fog lenni, a' kit mi arra ki nevezünk. Ennek az Előkülönök, a' ki a' tanács közül nem választatik, semmi meg határozó szava nem léfzen. Mi a' Genuai Tanácsból a' rendkívül való adóra nézve semmi parantsalatot nem veszünk és protocollumba sem iratjuk, hanem ha a' tartománybeli tanácsok is abban megegyeznek. A' tartománybeli tanácsok akár különösen, akár a' többivel együtt végezzenek, ennek a' végzésnek mindenkor a' voksoknak töbfsége szerént kell végbe menni, 6) a' leg nagyobb adó, mellyet Mi a' Genuai Státusokra vetünk, a' tartománybeli tanácsoknak meg egyezések nélkül fellyebb nem megyen, hanem csak annyira, mint a' mi magános státusainknak meg határozott része ad. Azok az adók,

a' mellyek most ki szedődnek, csak addig emeltessenek fellyebb, és meg fogjuk azt a' just magunknak tartani, hogy abban, a' mi vagy egyenesen vagy nem egyenesen felosztatódik, olly meg határozást tartani a' minéművét a' mi böltsességünk és a' mi Genuai jobbágyainkhoz való szeretetünk belénk öntenek 7-er) a' Státusnak az ő adósságáért Mi jót fogunk állani. 8-or) minden Mi Genuai státusunkban lakó jobbágyaink meg tartják azt a' pensiót, a' mellyet a' törvények és a' rendelések nekik engedtek, hasonló feltételek mellett fogják azok a' papi személyek is mind a' férfiak mind az asszonyok, a' kik a' klastromokban laknak, sőt még azok a' Genuai nemesek is, a' kik a' Frantzia kormányzékától pensiót vettek, pensiójokat tartani. 9-er) Genuában egy fő törvényszék fog felállitani, mellynek hasonló privilegiumai lesznek, mint a' Turini, Sabaudiai, és Nizzai törvényszékeknek, és tanácsneggel fognak élni. 10). a' Genuai Státusokban folyamathan lévő arany és ezüst pénzek a' Státus Kassájába fel fognak vetetődni 11). a' Genuai Státusokban lévő ugy nevezett tartománybeli katonák csak olly számmal gyűjtessenek öszve, mint a' mi több tartományainkba. A' hajókon való szolgálat a' több fegyverés népünk szolgálatjával egyenlőnek tartatik. 12). Egy Kompania testörző sereget állitunk fel a' Genuaiakból, a' melly kompania egy negyed része leszen a' mi testörző-seregeinknek. 13) Genuában 40 nemesekből és husz tulajdon jövedelmeikből élő, vagy mesterségeket gyakorló polgárokból és husz nevezetes kereskedőből álló városi tanácsot fogunk felállitani. Elsőben magunk fogjuk annak tagjait ki nevezni, jövendőben pedig a' meg tisedeti tiszti hivatalokra a' Városi tanács fogja választani, és a' mi helyben hagyásunkkal meg is erőfiteni. Ez a' városi tanács az Előülői hivatalnak

rendeléseiről, és a munkáknak felosztásáról tölünk fog különös regulát venni. Az Elölülők syndicus tituluszt fognak viselni, és a városbeli tanácsok között választatni. Megtartjuk magunknak azt a just, mindenkor, a mikor szükségesnek találjuk, egy fő rangú személyt választani, a ki a városbeli tanácsban Elölülő legyen — A városbeli tanács fog a város jövedelmére, az alsóbb policiali személyekre, és a közönséges jötevő intézetekre vigyázni. A város tanácsának minden gyűlésében és tanácskozásában egy Commissariusnak kell lenni. Ezen tanács tagjai különös köntöst viselnek, a syndicusoknak pedig jusok leszen valamiut a törvényszék elölülőinek, hosszú tógát viselni. 14). a Genuai Univerzitas meg marad, és azon jussokkal fog élni, a mellyekkel el a Turini, mi fogunk arra gondot viselni, és azt mint a több tanító, nevelő, és kegyes intézeteket oltalmunk alá vesszük. 15). Genuában egy kereskedő törvényszéket és kereskedő kamarát is állitunk fel, mellyeknek azon foglalatosságok leszen, a mellyek vannak a jelenvaló időben. 16) a Genuai hivatalbéli személyeknek jelenvaló állapotját különben meg fogjuk fontolni. 17). azon plánumokat, és tanácsokat, mellyek a St. Georgioban knak helyre állitításáról előnkbe tétetődnek, meg fogjuk hallgatni — Arra való nézve parantsoljuk, hogy a jelenvaló végzés minden Genuai Státusokban hirdetődjön ki, annak minden tizkelyei formájok, értelmek, és foglalatjok szerént teljesitessen bé, és hogy a mi királyi könynyomtató műhelyünkben ki készült irásoknak épen olly hitel adatódjón, mint az eredeti irásoknak. Ez a mi akaratunk.

Költ Turinban Dec. 21-dik napján 1814.

— Uralkodásunknak 13-dik esztendőjében.

Victor Emmanuel.

Afrika.

Sierra Leonából. Kitzell ur az ezután következett tudósításban sok olly

környüállásokról tészan emlékezetet mellyekből Candrel Anglus fekete emberekkel való kereskedőnek haragját és nyakaságát észre lehetett venni, a ki egész erejével azon volt, hogy a fekete embereket Kitzell ur ellen fel ingerelje, és Columbine Anglus Gubernátor levelének el olvastatását meg akadályoztassa. Végtere a Londonban nevelkedett és tanított Taylor a levelet kezébe vette s fel olvasta. Ezzel a levéllel mind a Kormányozó mind a nép igen meg voltak elégedve; a fekete király így szökött, hogy ő egy illyen levelet nem várt. Annak az oka, hogy ő annakelőtte másképen szökött, a volt, mivel az Európai emberek ő előtte azt állatták, hogy mi azért jöttünk volna oda, hogy őtet országától meg foszszuk. Most már meg határozta magában, hogy Sierra Leonába megyen, az Anglus kormányozóknak látogatására, és olly levelnek ki eszközlésére, melly által ő minnekutánna minden hasonló gyanúságoztól üres lehessen. Én őtet annak mivelésére vagy feltételének végbevitelére felberkenttem. Ez az ifju, a ki kevéssel annakelőtte sokat beszélt mellettem, így szökött hozzájuk: Miért halgattok ezeketán a meghódult emberek után! Hogy ha legkisebben is meg sértettétek volna Kitzell urat, örökre elvesztettétek volna betsületeket, és hihetőképen okotok lett volna a felelemre.

Akkor magához híván engemet a király egymás mellé ültünk, ő pedig nekem azt igénte, hogy olly helyet fog mutatni, a mellyen várost építhetek, sokszor említette, hogy ő selette sajnálja, hogy nekem ugy szökött eleinte, a mint megesett; de ezt azoknak tulajdonítja, a kik rólam sok rosszat szököttak nekis, a többi közt, hogy én f-gyverrel fogom őtet meg támadni; hogy ő két ember által fog engemet oda kísérteni, hogy azok minden kétségkedést ki vegyenek a néptől. Én két

vezetőmmel együtt, a' kiknek egyike az én nagy örömömre barátom volt, tölle bútsut vettem, 's fel ültem arra a' hajóra, a' melly engemet ide hozott, és vélek együtt a' víz ellenébe mentünk. Utazásunknak második napján egy várost meg sajdítottunk, mellynek lakosi mihelyt minket meg láttak, mindjárt az aszszonyok gyermekekkel egyetemben elfutottak, kiknek a' velem volt barátom által azt mondtam, maradjanak meg, jó híreket fogok vélek közleni. A' városba bé menvén, annak előjáróját, és néhány öreg embereket magamhoz hívtam, nekik dohányt és pályinkát adattam, 's az után kezekbe adtam azt a' levelet, mellyet a' király nekem adott. Ezt ők meg olvasván, meg bátorodtak, 's így szóllottak; Jól tlekedtek, hogy nekünk írták, mivel ottan az odamennő Európai fejérek semmivel sem kereskednek, hanem gyermekeiket tőlök el szedik, 's el adják, a' hozzájok ment előjáró, a' népet férfiakat és aszszonyokat összevgyűjtötte, 's nekik meg parantsolta; hogy arra, a' mit én szólok, és a' Sierra Leonai Gubernátornak szavára figyelmelesen hallgassanak, ezt is hozzá tévén, hogy más hamis híreket hitelt ne adjanak. Ekkor én is el olvastam a' levelet, mellyet ők jónak találták, én pedig tovább utaztam.

Mivel itten sokkal sebesebb a' folyóviz, hogy sem mint azon felfelé utazhatunk volna, elvégeztem magamban, hogy Bagar ooba menyek annak meg nézésére, mit eszközölhetek ki az én ellentáloim előtt. Oda való érkezésem után

mindjárt tudokra adtam a' nevezetesebb lakosoknak, hogy én egy levelet hoztam nekik a' kormányozótól. Nyoltz napokig való várakozásunk után a' király egynéhányad magával megjelent, azután elolvastam nekik a' levelet, mellyet köz megegyezésből helyesnek 's igazságosnak lenni találták; de mivel minden vezérjeik jelen nem voltak, semmi választ nem adhattak minkünk. Ezen alkalmatossággal a' fekete rab szolgákkal kereskedésről való beszédre módot találtam, azt mondván nekik, hogy az ő jobbágyaiknak vérek fenn szóval panaszkodnak ellenek az egeknek, és hogy ezt a' panaszt az Isten meg hallgatta; hogy ők legyenek azon szegény lakosok halálának okai, a' kik hazájoknak használhattak volna, hogy ők azokat eladták, a' magok torkosságoknak és fősvénységeknak kielégítésére; hogy az ő alajok vettetett Ország elhagyatott, hogy a' fekete emberekkel való kereskedés őket vakokká és siketekké tette, hogy egy kevés pályinkáért és dohánnyért jobbágyaikat elvitetni engedik.

Ezekhez egy hoszsrú, fenyegető prédikáziót mondott a' nevezett Commissárius a' fekete rabokkal való kereskedésről, és a' feketéknek erköltisétségekről és babonafágokról. Midőn ily módon beszélni hallottak volna engemet, fejeiket lefüggesztették, 's így szóltak. Valami abban a' levélben van, mind igaz; minden, a' mit szóllotok igaz, semmit sem szólhatunk ellene; ekkor is kényszeríttem őket, hogy most lévén a' leg alkalmatosabb idő azon otsmány kereskedésnek eltöröltetésére, annak vessenek véget.

Jan. 18-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 294 forintot Váltó zédulában. Egy Cs. aranyért 13 fontot 41 1/2 krt.